

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشکده مدیریت و اقتصاد

بخش حسابداری

پایان نامه تحصیلی برای دریافت درجه کارشناسی ارشد رشته حسابداری

تأثیر مدیریت سرمایه در گردش بر سود آوری شرکت در چرخه های
تجاری مختلف

مؤلف :

زهرا شمس الدینی لری

استاد راهنما :

دکتر احمد خدای پور

استاد مشاور :

دکتر امید پورحیدری

بهمن ماه ۱۳۹۱

این پایان نامه به عنوان یکی از شرایط درجه کارشناسی ارشد به

بخش حسابداری

دانشکده مدیریت و اقتصاد

دانشگاه شهید باهنر کرمان

تسلیم شده است و هیچگونه مدرکی به عنوان فراغت از تحصیل دوره مزبور شناخته نمی شود.

دانشجو: زهرا شمس الدینی لری

استاد راهنما: دکتر احمد خدای پور

استاد مشاور: دکتر امید پورحیدری

دور ۱: دکتر مهدی بهارمقدم

دور ۲: دکتر زین العابدین صادقی

نماینده تحصیلات تکمیلی دانشکده در جلسه دفاع: دکتر شهرام گلستانی

معاون آموزشی و پژوهشی دانشکده: دکتر امید پورحیدری

حق چاپ محفوظ و مخصوص به دانشگاه شهید باهنر کرمان است.

نهال را باران باید
تا بشوید غبار نشسته بر برگ‌هایش
و سیراب کند از آب حیات
و آفتاب باید
تا بتاباند نیرو را
و محکم کند
شاخه‌های تازه روئیده را؛

تقدیم به پدرم

مالک دست‌های پرسخاوت و پناهم

بوسه‌ای باید زد

دست‌هایی را

که می‌تاباند نیرو را

و محکم می‌کنند استواری پایه‌های زیستن را

تقدیم به مادرم

ایزد بانوی روشنی و سنگ صبور

بوسه‌ای باید زد

دست‌هایی را که می‌شویند غبار خستگی روزگار را

و سیراب می‌کنند روح تشنه را.

و نیز **تقدیم به همسرم**؛ پایدارترین پشتوانه زندگی‌ام.

تشر و قدرانی:

به لطف حضرت پروردگار، دفتری که هم‌اکنون تحت عنوان پایان‌نامه کارشناسی ارشد، پیشکش ساحت علم و وارستگی سرزمین مادریم می‌کنم، دربرگیرنده تمامی هم و غم اینجانب در گستره علم و نتیجه سال‌ها حمایت و زحمات کسانی است که اگر نبودند غبار ابهام و نادانی از چهره تفکر زدوده نمی‌شد.

و اینک که طی طریق علم را به دعای عاقبت بخیری پدر و مادرم به اینجا رسانیده‌ام، به معلمان و بزرگانی می‌اندیشم که پایه‌پای من آمدند و حمایت خویش را از من دریغ نمودند. از **جناب آقای احمد خدای پور** که با فراغ بال، پذیرای سوالات بی‌شمارم بود و اگر صعه صدر ایشان نبود، هجوم سوالات بی‌پاسخ، امانم نمی‌داد. از **جناب آقای دکتر پورحیدری** که خوب می‌دانست ندانسته‌های مرا و نیک می‌فهماند عمیق فهماندن، عمیق دیدن و حسابگرانه زندگی کردن را.

از **جناب آقای دکتر مهدی بهارمقدم** که در مکتب استاد و شاگردی، به شاگردانش عشق می‌ورزید و مدد عشق او بود که درک مفاهیم دشوار را سهل می‌نمود. از **جناب آقای دکتر انصاری** که دیدگاه بلندنظرانه‌اش ما را ماهیانی کرده بود غواص در اعماق اقیانوس وجودشان تا جرعه‌جرعه به ما آب حیات روشنایی را بنوشاند.

توفیق الهی سایه بر سرم افکند تا در گذرگاه عمر، عابر گذرگاهی باشم که ساکنانش همه فرزانه و عابرانش همه وارسته بودند تا وارستگی، انسانیت و نجابت را با علم درآمیزند و جان و خرد را پیورند. درگاه پروردگارم را شاکرم و بر آستان مهربان پدر و مادرم و معلمان و اساتیدم سر خضوع فرود می‌آورم.

چکیده:

طرح و توسعه کامل مدیریت سرمایه در گردش، می‌تواند سهم مؤثری در به وجود آمدن ارزش شرکت‌ها داشته باشد. همچنین چرخه‌های تجاری همه منابع مالی شرکت را از طریق اثرش بر رشد اقتصادی و فروش‌ها تحت تأثیر قرار می‌دهد. برای مثال زمانی که فروش‌های شرکت کاهش می‌یابد این باعث می‌شود که درآمد کاهش یابد، در نتیجه یک منبع مهم از سرمایه در گردش برای همه واحدهای تجاری تحت تأثیر قرار می‌گیرد.

در این پژوهش تأثیر مدیریت سرمایه در گردش بر سودآوری شرکت در چرخه‌های تجاری مختلف در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران مورد بررسی قرار گرفت. در این راستا ۷۰ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در دوره زمانی ۱۳۷۶ تا ۱۳۸۹ به شیوه حذفی سیستماتیک انتخاب شده است. متغیرهای وابسته، نرخ بازده دارایی‌ها و سود عملیاتی ناخالص هستند که به عنوان معیار اندازه‌گیری برای قابلیت سوددهی در نظر گرفته شده است. همچنین از متغیرهای چرخه تبدیل وجه نقد، دوره تأخیر حساب‌های پرداختی، دوره تبدیل حساب‌های دریافتی و دوره تبدیل موجودی‌ها به عنوان معیار مدیریت سرمایه در گردش استفاده شده است. نتایج حاصل از آزمون فرضیه‌ها نشان می‌دهد که در طول دوره رکود اقتصادی ارتباط بین برخی از متغیرهای سرمایه در گردش و سودآوری افزایش می‌یابد. علاوه بر این یافته‌های تحقیق حاکی از این است که در طول دوره رونق اقتصادی، این ارتباط کاهش می‌یابد. در خصوص برخی از متغیرهای سرمایه در گردش دوره رکود و رونق اقتصادی تأثیر معناداری بر رابطه آنها با سودآوری نداشته است.

واژگان کلیدی: سرمایه در گردش، چرخه‌های تجاری، سودآوری

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
	فصل اول : کلیات تحقیق
۲-۱-۱	مقدمه
۳-۱-۲	تشریح و بیان موضوع
۶-۱-۳	ضرورت انجام پژوهش
۶-۱-۴	اهداف اساسی پژوهش
۸-۱-۵	استفاده کنندگان از نتایج پایان نامه
۸-۱-۶	فرضیه های پژوهش
۹-۱-۷	روش تحقیق
۹-۱-۷-۱	روش گردآوری داده ها
۱۰-۱-۷-۲	جامعه و نمونه آماری پژوهش
۱۰-۱-۷-۳	قلمرو پژوهش
۱۰-۱-۷-۴	روش تجزیه و تحلیل داده ها
۱۱-۱-۸	مدلهای پژوهش
۱۲-۱-۸-۱	متغیر وابسته و نحوه محاسبه آنها
۱۲-۱-۸-۲	متغیرهای مستقل و نحوه محاسبه آنها
۱۳-۱-۸-۳	متغیرهای مستقل کنترلی
۱۴-۱-۹	تعریف واژه های عملیاتی
۱۴-۱-۱۰	خلاصه فصل
۱۵-۱-۱۱	ساختار پژوهش

فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه پژوهش

۱۷-۱-۲	مقدمه
۱۷-۲-۲	مفهوم سرمایه در گردش

عنوان

صفحه

۳-۲. مدیریت سرمایه در گردش	۱۸
۴-۲. شاخص های مدیریت سرمایه در گردش (معیارهای اندازه گیری مدیریت سرمایه در گردش)	۲۰
۱-۴-۲. چرخه تبدیل وجه نقد	۲۰
۲-۴-۲. دوره بازپرداخت حساب های پرداختی	۲۱
۳-۴-۲. دوره وصول مطالبات	۲۱
۴-۴-۲. دوره گردش موجودی ها	۲۲
۵-۲. اهمیت مدیریت سرمایه در گردش	۲۳
۶-۲. استراتژی های سرمایه در گردش	۲۴
۱-۶-۲. استراتژی محافظه کارانه	۲۵
۲-۶-۲. استراتژی جسورانه	۲۵
۳-۶-۲. استراتژی میانه رو	۲۵
۷-۲. سودآوری	۲۶
۸-۲. معیارهای سودآوری	۲۶
۱-۸-۲. نرخ بازده دارایی ها	۲۶
۲-۸-۲. نسبت فروش به دارای های غیرمالی	۲۷
۹-۲. مفهوم چرخه های تجاری	۲۷
۱۰-۲. ویژگی های چرخه های تجاری	۲۸
۱۱-۲. شناسایی مراحل چرخه های تجاری	۲۸
۱-۱۱-۲. بهبود	۲۹
۲-۱۱-۲. رونق	۲۹
۳-۱۱-۲. رکود	۲۹
۴-۱۱-۲. بحران	۲۹
۱۲-۲. تأثیر مدیریت سرمایه در گردش بر سودآوری	۳۰

عنوان

صفحه

- ۱۳-۲. اثر چرخه های تجاری بر رابطه بین مدیریت سرمایه در گردش و سودآوری ۳۱
- ۱۴-۲. پیشینه تحقیق ۳۲
- ۱-۱۴-۲. تحقیقات خارجی ۳۲
- ۲-۱۴-۲. تحقیقات داخلی ۳۵
- ۱۵-۲. خلاصه فصل ۳۸

فصل سوم: روش تحقیق

- ۱-۳. مقدمه ۴۱
- ۲-۳. روش تحقیق ۴۱
- ۳-۳. جامعه آماری ۴۱
- ۴-۳. نمونه آماری ۴۱
- ۵-۳. فرضیه های تحقیق و مبانی نظری آنها ۴۲
- ۱-۵-۳. بررسی ارتباط بین مدی ریت سرمایه در گردش و سودآوری در چرخه های تجاری مختلف ۴۳
- ۶-۳. مدل های آزمون فرضیات و تعریف عملیاتی متغیرهای هر یک از مدل ها ۴۶
- ۷-۳. روش تجزیه و تحلیل داده ها ۵۰
- ۸-۳. روش گردآوری داده ها ۵۱
- ۹-۳. روش های آماری مورد استفاده ۵۱
- ۱۰-۳. خلاصه فصل ۵۱

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل فرضیه ها و یافته های پژوهش

- ۱-۴. مقدمه ۵۳
- ۲-۴. آمار توصیفی متغیرهای پژوهش ۵۳
- ۳-۴. نتایج حاصل از آزمون فرضیه های پژوهش ۵۴

عنوان

صفحه

نتایج آزمون‌های آماری فرضیه اول و دوم پژوهش	۳-۴-۱	۵۴
نتایج آزمون‌های آماری فرضیه سوم و چهارم پژوهش	۳-۴-۲	۵۸
نتایج آزمون‌های آماری فرضیه پنجم و ششم پژوهش	۳-۳-۳	۶۱
نتایج آزمون‌های آماری فرضیه هفتم و هشتم پژوهش	۳-۴-۴	۶۴
نتایج آزمون‌های آماری فرضیه نهم و دهم پژوهش	۳-۴-۵	۶۷
نتایج آزمون‌های آماری فرضیه یازدهم و دوازدهم پژوهش	۳-۴-۶	۷۰
نتایج آزمون‌های آماری فرضیه سیزدهم و چهاردهم پژوهش	۳-۴-۷	۷۳
نتایج آزمون‌های آماری فرضیه پانزدهم و شانزدهم پژوهش	۳-۴-۸	۷۵
خلاصه فصل	۴-۴	۷۸

فصل پنجم: خلاصه و نتیجه گیری

مقدمه	۱-۵	۸۰
خلاصه و نتیجه گیری	۲-۵	۸۰
محدودیت‌های پژوهش	۳-۵	۸۵
پیشنهاد‌های پژوهش	۴-۵	۸۶
پیشنهاد‌های کاربردی پژوهش	۱-۴-۵	۸۶
توصیه برای پژوهش‌های آتی	۲-۴-۵	۸۷
منابع و ماخذ		۸۸

فهرست نگاره ها

صفحه	عنوان
۵۳.....	نگاره (۱-۴) - اندازه شاخص های آمار توصیفی متغیرهای پژوهش
۵۵.....	نگاره (۲-۴) - آزمون چاو و هاسمن برای تخمین نوع مدل
۵۶.....	نگاره شماره (۳-۴) - نتایج آزمون های آماری فرضیه اول و دوم پژوهش
۵۸.....	نگاره شماره (۴-۴) - آزمون چاو و هاسمن برای تخمین نوع مدل
۶۰.....	نگاره شماره (۵-۴) - نتایج آزمون های آماری فرضیه سوم و چهارم پژوهش
۶۱.....	نگاره شماره (۶-۴) - آزمون چاو و هاسمن برای تخمین نوع مدل
۶۳.....	نگاره شماره (۷-۴) - نتایج آزمون های آماری فرضیه پنجم و ششم
۶۴.....	نگاره شماره (۸-۴) - آزمون چاو و هاسمن برای تخمین نوع مدل
۶۶.....	نگاره شماره (۹-۴) - نتایج آزمون های آماری فرضیه هفتم و هشتم
۶۸.....	نگاره شماره (۱۰-۴) - آزمون چاو و هاسمن برای تخمین نوع مدل
۶۹.....	نگاره شماره (۱۱-۴) - نتایج آزمون های آماری فرضیه نهم و دهم
۷۰.....	نگاره شماره (۱۲-۴) - آزمون چاو و هاسمن برای تخمین نوع مدل
۷۲.....	نگاره شماره (۱۳-۴) - نتایج آزمون های آماری فرضیه یازدهم و دوازدهم
۷۳.....	نگاره شماره (۱۴-۴) - آزمون چاو و هاسمن برای تخمین نوع مدل
۷۴.....	نگاره شماره (۱۵-۴) - نتایج آزمون های آماری فرضیه سیزدهم و چهاردهم
۷۶.....	نگاره شماره (۱۶-۴) - آزمون چاو و هاسمن برای تخمین نوع مدل
۷۷.....	نگاره شماره (۱۷-۴) - نتایج آزمون های آماری فرضیه پانزدهم و شانزدهم

فصل اول : کلیات تحقیق

۱-۱. مقدمه

یک شرکت زمانی که به فعالیت‌های عملیاتی می‌پردازد باید تعادل بین نقدینگی و سوددهی را حفظ کند. نقدینگی پیش شرطی است که تضمین می‌کند، شرکت قادر به برآورده کردن الزامات می‌باشد و در واقع از یک جریان دائمی در زمینه ادامه کار فعالیت شرکت خبر می‌دهد. نقدینگی و سودآوری دو موضوع مهم مورد توجه خاص اندیشمندان و مجریان مدیریت مالی شرکت‌ها است. در تبیین جایگاه هر کدام گفته می‌شود که اگر شرکتی سود آور نباشد مریض است اما اگر نقدینگی نداشته باشد در حال مرگ است.

از نظر بسیاری از دانشمندان حوزه مدیریت مالی دو بخش اصلی که می‌تواند منجر به سوددهی شرکت‌ها شود یکی ساختار سرمایه و دیگری مدیریت سرمایه در گردش است که این دو مورد در بسیاری از موارد به منظور دستیابی به سود، دستخوش تغییرات قرار گرفته است. مدیریت سرمایه در گردش به منظور تأثیرگذاری بر ریسک و سوددهی شرکت و در نتیجه ارزش شرکت از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. مدیریت سرمایه در گردش به روش‌های مختلف قابل انجام است. مدیریت سرمایه در گردش شامل مدیریت موجودی کالا، حسابهای دریافتی و حسابهای پرداختی است که این سه مورد، چرخه تبدیل وجه نقد را تشکیل می‌دهند.

ادبیات گسترده در این حوزه نشان می‌دهد که مدیریت سرمایه در گردش بطور مستقیم نقدینگی، سودآوری و توان بازپرداخت بدهی شرکت را تحت تأثیر قرار می‌دهد. در واقع بسیاری از پژوهشگران در رابطه با این اجزا پژوهش‌های عمده‌ای انجام داده‌اند و تأثیر مطلوب آن را بر روی سوددهی شرکت‌ها بررسی نموده‌اند (انکوئیست و همکاران، ۲۰۱۱). طالبی (۱۳۷۷) در پایان نامه دکترای خود تحت عنوان "ارزیابی وضعیت موجود مدیریت سرمایه در گردش در شرکت‌های ایرانی" نشان داد که روش‌های اعمال شده از سوی مدیران شرکت‌های ایرانی در فراهم کردن سرمایه در گردش مناسب، بر خلاف روش‌های علمی بوده است. در واقع در این پژوهش نشان داده شد که مدیران این شرکت‌ها روش‌هایی را به کار می‌برند که از درجه علمی برخوردار نبوده و بیشتر این روش‌ها براساس سلیقه‌های شخصی آنان اعمال شده است.

همچنین چرخه‌های تجاری همه منابع مالی شرکت را از طریق اثرش بر رشد اقتصادی و فروش‌ها تحت تأثیر قرار می‌دهد. برای مثال زمانی که فروش‌های شرکت کاهش می‌یابند این باعث می‌شود که درآمد کاهش یابد، در نتیجه یک منبع مهم از سرمایه در گردش برای همه

واحدهای تجاری تحت تأثیر قرار می‌گیرد. بنابراین یکی از متغیرهایی که می‌تواند سرمایه در گردش را تحت تأثیر قرار دهد چرخه‌های تجاری است. منظور از چرخه‌های تجاری همان رکود و رونق اقتصادی است که توسط نشانگرهای اقتصادی همچون نیروی کار، درآمد، ساختار جدید و ... ارزیابی می‌گردد. این تحقیق به بررسی اثر این متغیر بر رابطه بین مدیریت سرمایه در گردش و سودآوری می‌پردازد، با این هدف که نتایج آن برای تصمیم‌گیری مدیران و سرمایه‌گذاران مفید باشد.

۲-۱. تشریح و بیان موضوع

یکی از وظایف اساسی مدیران مالی، اعمال مدیریت بر سرمایه در گردش یعنی دارایی‌ها و بدهی‌های جاری واحد انتفاعی است. چهار نوع اصلی دارایی‌های جاری عبارتند از موجودی نقد، اوراق بهادار، حساب‌های دریافتی و موجودی‌ها.

اعمال مدیریت بر دارایی‌های جاری در مقایسه با اموال، ماشین‌آلات و تجهیزات توجه بیشتری را طلب می‌کند، زیرا میزان سرمایه‌گذاری در هر یک از انواع دارایی‌های جاری به طور روزانه تغییر می‌کند و مدیران باید به طور مستمر و پویا سطح این سرمایه‌گذاری‌ها را مورد بررسی قرار دهند و از مطلوب بودن آن مطمئن شوند. در بسیاری از موارد سطح مطلوب نیز کمیتی در حال تغییر است. برای مثال، میزان سرمایه‌گذاری در موجودی‌های مواد و کالا در مواقعی که فروش در سطح نسبتاً بالا قرار دارد، با سطح مطلوب موجودی‌ها در ماه‌هایی که فروش به نسبت کمتر است یکسان نیست.

نظر به اینکه مبلغ سرمایه‌گذاری در دارایی‌های جاری ممکن است سریعاً تغییر کند، الزامات تأمین مالی مربوط به آن نیز متغیر است. سوء مدیریت در اداره دارایی‌های جاری احتمال دارد هزینه‌های چشم‌گیری در بر داشته باشد. سرمایه‌گذاری بیش از حد لازم در دارایی‌های جاری احتمال دارد هزینه‌های چشمگیری در بر داشته باشد. سرمایه‌گذاری بیش از حد لازم در دارایی‌های جاری، منابع مالی محدود واحد انتفاعی را که می‌تواند در موارد سودآورتر مورد استفاده قرار گیرد به خود اختصاص می‌دهد که موجب تحمل هزینه فرصت از دست رفته خواهد شد. از سوی دیگر سرمایه‌گذاری کمتر از حد لازم در دارایی‌های جاری نیز ممکن است پر هزینه باشد. مثلاً نابسندگی بودن وجوه نقد موجب می‌شود که تعهدات واحد انتفاعی بموقع ایفا نشود یا نگهداری موجودی‌ها به میزان ناکافی موجب از دست رفتن فروش و نارضایتی مشتریان می‌گردد. اعمال مدیریت کارآمد و اثربخش بر دارایی‌های جاری مستلزم آن

است که ابتدا با قواعد کلی مربوط به سرمایه‌گذاری در هر یک از انواع دارایی‌های جاری موجودی نقد، اوراق بهادار، حسابهای دریافتی و موجودی‌ها آشنایی حاصل شود و همواره این سه نکته را مد نظر قرار دهند: ویژگی‌های بنیادی دارایی و چگونگی استفاده از آن توسط واحد انتفاعی، منافع و هزینه‌های مربوط به مبلغ سرمایه‌گذاری در دارایی و مخاطرات همراه با سرمایه‌گذاری در دارایی.

در تحقیقات انجام شده در سطح بین الملل و ایران از چرخه تبدیل وجه نقد (CCC¹) به عنوان یک معیار جامع و مفید مدیریت سرمایه در گردش استفاده شده است. در این پژوهش نیز برای اندازه‌گیری مدیریت سرمایه در گردش از معیار چرخه تبدیل وجه نقد و اجزای اصلی آن یعنی دوره تأخیر حساب‌های پرداختی، دوره تبدیل حساب‌های دریافتی و دوره تبدیل موجودی‌ها، استفاده شده است. چرخه تبدیل وجه نقد به فاصله زمانی بین وجه نقدی که شرکت صرف خرید مواد اولیه می‌کند تا وصول وجه نقد ناشی از فروش کالای تکمیل شده، اشاره دارد. یک شرکت می‌تواند چرخه تبدیل وجه نقد خود را با بهینه کردن هر یک از این سه جزء به طور مستقل به حداقل برساند. برای مثال تأخیر در پرداخت‌ها به تأمین کنندگان شرکت، چرخه حساب‌های پرداختی را افزایش می‌دهد که به طور مؤثری منجر به کوتاه‌تر شدن چرخه تبدیل وجه نقد می‌شود و در نهایت باعث کارآمدتر شدن سرمایه در گردش می‌شود.

مطالعات قبلی ارتباط بین چرخه تبدیل وجه نقد و سودآوری را در کشورهای مختلف و بخش‌های مختلف بازار بررسی کرده‌اند. اما در ادبیات موجود، بررسی ارتباط چرخه‌های تجاری با مدیریت سرمایه در گردش در ایران نشان وجود ندارد. که چگونه وضعیت‌های مختلف اقتصادی رابطه بین سودآوری، سرمایه در گردش را تحت تأثیر قرار می‌دهد. در دوره‌های رکود اقتصادی، شرکت‌ها به دلیل رشد پایین (کم) به احتمال زیاد برای وصول مطالبات و تبدیل موجودی‌ها به وجه نقد، به زمان بیشتری نیاز دارند. بنابراین شرکت‌ها لازم است که سطوح بالاتری از اجزای سرمایه در گردش را برای عملکرد خود نگهداری کنند (اینرسون و مارکویز، ۲۰۰۱ و براون و لارین، ۲۰۰۵).

به دلیل افزایش چالش‌ها در شرایط رکود اقتصادی و با توجه به سودآوری شرکت‌ها، در این دوران باید به مدیریت سرمایه در گردش اهمیت بیشتری داده شود. علاوه بر این، از آنجایی که تقاضا و سرمایه‌گذاری‌ها، یک اقتصاد در حال رشد را می‌تواند بهبود ببخشد و در شرایط رونق اقتصادی شرکت‌ها با وضعیت بهتری مواجه هستند (اینرسون و مارکویز، ۲۰۰۱ و براون و

¹ cash conversion cycle

لارین، ۲۰۰۵). بنابراین ارتباط بین سرمایه در گردش و سودآوری در شرایط رونق اقتصادی می- تواند اهمیت کمتری داشته باشد. انکوئیست و همکاران (۲۰۱۱) در بررسی خود نشان دادند که تأثیر چرخه‌های تجاری بر رابطه بین سودآوری و مدیریت سرمایه در گردش در شرایط رکود اقتصادی نسبت به رونق اقتصادی آشکارتر و واضح‌تر است. آنها همچنین اهمیت مدیریت موجودی کارآمد و دوره وصول حسابهای دریافتی را در افزایش سودآوری شرکت در طول دوره‌های رکود اقتصادی نشان دادند. با توجه به مطالب گفته شده، در این پژوهش به سؤالات زیر پاسخ داده می‌شود.

سؤال ۱: آیا ارتباط بین چرخه تبدیل وجه نقد و نرخ بازده دارایی‌ها به عنوان معیار سودآوری در زمان رکود اقتصادی افزایش می‌یابد؟

سؤال ۲: آیا ارتباط بین چرخه تبدیل وجه نقد و نرخ بازده دارایی‌ها به عنوان معیار سودآوری در زمان رونق اقتصادی کاهش می‌یابد؟

سؤال ۳: آیا ارتباط بین چرخه تبدیل وجه نقد و نسبت فروش به دارایی‌های غیرمالی به عنوان معیار سودآوری در زمان رکود اقتصادی افزایش می‌یابد؟

سؤال ۴: آیا ارتباط بین چرخه تبدیل وجه نقد و نسبت فروش به دارایی‌های غیرمالی به عنوان معیار سودآوری در زمان رونق اقتصادی کاهش می‌یابد؟

سؤال ۵: آیا ارتباط بین دوره تأخیر حسابهای پرداختی و نرخ بازده دارایی‌ها به عنوان معیار سودآوری در زمان رکود اقتصادی افزایش می‌یابد؟

سؤال ۶: آیا ارتباط بین دوره تأخیر حسابهای پرداختی و نرخ بازده دارایی‌ها به عنوان معیار سودآوری در زمان رونق اقتصادی کاهش می‌یابد؟

سؤال ۷: آیا ارتباط بین دوره تأخیر حسابهای پرداختی و نسبت فروش به دارایی‌های غیرمالی به عنوان معیار سودآوری در زمان رکود اقتصادی افزایش می‌یابد؟

سؤال ۸: آیا ارتباط بین دوره تأخیر حسابهای پرداختی و نسبت فروش به دارایی‌های غیرمالی به عنوان معیار سودآوری در زمان رونق اقتصادی کاهش می‌یابد؟

سؤال ۹: آیا ارتباط بین دوره تبدیل حسابهای دریافتی و نرخ بازده دارایی‌ها به عنوان معیار سودآوری در زمان رکود اقتصادی افزایش می‌یابد؟

سؤال ۱۰: آیا ارتباط بین دوره تبدیل حسابهای دریافتی و نرخ بازده دارایی‌ها به عنوان معیار سودآوری در زمان رونق اقتصادی کاهش می‌یابد؟

- سؤال ۱۱: آیا ارتباط بین دوره تبدیل حسابهای دریافتنی و نسبت فروش به دارایی‌های غیرمالی به عنوان معیار سودآوری در زمان رکود اقتصادی افزایش می‌یابد؟
- سؤال ۱۲: آیا ارتباط بین دوره تبدیل حسابهای دریافتنی و نسبت فروش به دارایی‌های غیرمالی به عنوان معیار سودآوری در زمان رونق اقتصادی کاهش می‌یابد؟
- سؤال ۱۳: آیا ارتباط بین دوره تبدیل موجودی‌ها و نرخ بازده دارایی‌ها به عنوان معیار سودآوری در زمان رکود اقتصادی افزایش می‌یابد؟
- سؤال ۱۴: آیا ارتباط بین دوره تبدیل موجودی‌ها و نرخ بازده دارایی‌ها به عنوان معیار سودآوری در زمان رونق اقتصادی کاهش می‌یابد؟
- سؤال ۱۵: آیا ارتباط بین دوره تبدیل موجودی‌ها و نسبت فروش به دارایی‌های غیرمالی به عنوان معیار سودآوری در زمان رکود اقتصادی افزایش می‌یابد؟
- سؤال ۱۶: آیا ارتباط بین دوره تبدیل موجودی‌ها و نسبت فروش به دارایی‌های غیرمالی به عنوان معیار سودآوری در زمان رونق اقتصادی کاهش می‌یابد؟

۳-۱. ضرورت انجام پژوهش

مدیریت سرمایه در گردش کارآمد به عنوان یک جنبه مهم از شیوه‌های مدیریت مالی در همه اشکال سازمانی شناخته شده است. ادبیات گسترده در این حوزه نشان می‌دهد که مدیریت سرمایه در گردش به طور مستقیم نقدینگی، سودآوری و توان بازپرداخت بدهی‌های شرکت را تحت تأثیر قرار می‌دهد. که باید به طور ضمنی در برنامه‌ریزی مالی شرکت‌ها گنجانده شود. ارتباط بین سودآوری و مدیریت سرمایه در گردش در بازارهای مختلف توجه زیادی را به خود جلب کرده است. اما تنها تعداد انگشت شماری از مطالعات اثر چرخه‌های تجاری بر سرمایه در گردش را آزمون کرده‌اند. یافته‌های تجربی این پژوهش می‌تواند به طور عملی به خصوص در بحران مالی کنونی که نقدینگی شرکت‌ها تحت فشار شدید قرار دارد، استفاده شود.

۴-۱. اهداف اساسی پژوهش

این پژوهش اهداف زیر را دنبال می‌کند:

- ۱- تعیین تأثیر دوره رکود اقتصادی بر رابطه بین چرخه تبدیل وجه نقد و نرخ بازده دارایی‌ها به عنوان معیار سودآوری
- ۲- تعیین تأثیر دوره رونق اقتصادی بر رابطه بین چرخه تبدیل وجه نقد و نرخ بازده دارایی‌ها به عنوان معیار سودآوری

- ۳- تعیین تأثیر دوره رکود اقتصادی بر رابطه بین چرخه تبدیل وجه نقد و نسبت فروش به دارایی‌های غیرمالی به عنوان معیار سودآوری
- ۴- تعیین تأثیر دوره رونق اقتصادی بر رابطه بین چرخه تبدیل وجه نقد و نسبت فروش به دارایی‌های غیرمالی به عنوان معیار سودآوری
- ۵- تعیین تأثیر دوره رکود اقتصادی بر رابطه بین دوره تأخیر حساب‌های پرداختی و نرخ بازده دارایی‌ها به عنوان معیار سودآوری
- ۶- تعیین تأثیر دوره رونق اقتصادی بر رابطه بین دوره تأخیر حساب‌های پرداختی و نرخ بازده دارایی‌ها به عنوان معیار سودآوری
- ۷- تعیین تأثیر دوره رکود اقتصادی بر رابطه بین دوره تأخیر حساب‌های پرداختی و نسبت فروش به دارایی‌های غیرمالی به عنوان معیار سودآوری
- ۸- تعیین تأثیر دوره رونق اقتصادی بر رابطه بین دوره تأخیر حساب‌های پرداختی و نسبت فروش به دارایی‌های غیرمالی به عنوان معیار سودآوری
- ۹- تعیین تأثیر دوره رکود اقتصادی بر رابطه بین دوره تبدیل حساب‌های دریافتی و نرخ بازده دارایی‌ها به عنوان معیار سودآوری
- ۱۰- تعیین تأثیر دوره رونق اقتصادی بر رابطه بین دوره تبدیل حساب‌های دریافتی و نرخ بازده دارایی‌ها به عنوان معیار سودآوری
- ۱۱- تعیین تأثیر دوره رکود اقتصادی بر رابطه بین دوره تبدیل حساب‌های دریافتی و نسبت فروش به دارایی‌های غیرمالی به عنوان معیار سودآوری
- ۱۲- تعیین تأثیر دوره رونق اقتصادی بر رابطه بین دوره تبدیل حساب‌های دریافتی و نسبت فروش به دارایی‌های غیرمالی به عنوان معیار سودآوری
- ۱۳- تعیین تأثیر دوره رکود اقتصادی بر رابطه بین دوره تبدیل موجودی‌ها و نرخ بازده دارایی‌ها به عنوان معیار سودآوری
- ۱۴- تعیین تأثیر دوره رونق اقتصادی بر رابطه بین دوره تبدیل موجودی‌ها و نرخ بازده دارایی‌ها به عنوان معیار سودآوری
- ۱۵- تعیین تأثیر دوره رکود اقتصادی بر رابطه بین دوره تبدیل موجودی‌ها و نسبت فروش به دارایی‌های غیرمالی به عنوان معیار سودآوری
- ۱۶- تعیین تأثیر دوره رونق اقتصادی بر رابطه بین دوره تبدیل موجودی‌ها و نسبت فروش به دارایی‌های غیرمالی به عنوان معیار سودآوری

۱-۵. استفاده کنندگان از نتایج پایان نامه

مهمترین سازمان‌های استفاده کننده از نتیجه این تحقیق سازمان بورس اوراق بهادار ، مؤسسات کارگزاری ، شرکت‌های سرمایه گذاری ، اعتباردهندگان ، حساب‌برسان ، قانون گذاران ، بانک‌ها و تمامی افراد علاقه‌مند به سرمایه گذاری هستند .

نتایج این تحقیق به سهامداران و تأمین کنندگان مالی بالفعل و بالقوه و بطور کلی استفاده کنندگان صورت‌های مالی در ارزیابی بهتر عملکرد شرکت‌ها و تصمیم‌گیری بهتر مالی کمک می‌کند. علاوه بر این دانشجویان و محققان رشته حسابداری مالی نیز می‌توانند از نتایج این تحقیق استفاده کنند .

۱-۶. فرضیه‌های پژوهش

در راستای دستیابی به اهداف اساسی تحقیق ، فرضیه‌های زیر مطرح شده است:

فرضیه اول: ارتباط بین چرخه تبدیل وجه نقد و بازده دارایی‌ها به عنوان معیار سودآوری در زمان رکود اقتصادی افزایش می‌یابد.

فرضیه دوم: ارتباط بین چرخه تبدیل وجه نقد و بازده دارایی‌ها به عنوان معیار سودآوری در زمان رونق اقتصادی کاهش می‌یابد.

فرضیه سوم: ارتباط بین چرخه تبدیل وجه نقد و نسبت فروش به دارایی‌های غیرمالی به عنوان معیار سودآوری در زمان رکود اقتصادی افزایش می‌یابد.

فرضیه چهارم: ارتباط بین چرخه تبدیل وجه نقد و نسبت فروش به دارایی‌های غیرمالی به عنوان معیار سودآوری در زمان رونق اقتصادی کاهش می‌یابد.

فرضیه پنجم: ارتباط بین دوره تأخیر حساب‌های پرداختی و بازده دارایی‌ها به عنوان معیار سودآوری در زمان رکود اقتصادی افزایش می‌یابد.

فرضیه ششم: ارتباط بین دوره تأخیر حساب‌های پرداختی و بازده دارایی‌ها به عنوان معیار سودآوری در زمان رونق اقتصادی کاهش می‌یابد.

فرضیه هفتم: ارتباط بین دوره تأخیر حساب‌های پرداختی و نسبت فروش به دارایی‌های غیرمالی به عنوان معیار سودآوری در زمان رکود اقتصادی افزایش می‌یابد.

فرضیه هشتم: ارتباط بین دوره تأخیر حساب‌های پرداختی و نسبت فروش به دارایی‌های غیرمالی به عنوان معیار سودآوری در زمان رونق اقتصادی کاهش می‌یابد.

فرضیه نهم: ارتباط بین دوره تبدیل حساب‌های دریافتی و بازده دارایی‌ها به عنوان معیار سودآوری در زمان رکود اقتصادی افزایش می‌یابد.

فرضیه دهم: ارتباط بین دوره تبدیل حساب‌های دریافتی و بازده دارایی‌ها به عنوان معیار سودآوری در زمان رونق اقتصادی کاهش می‌یابد.

فرضیه یازدهم: ارتباط بین دوره تبدیل حساب‌های دریافتی و نسبت فروش به دارایی‌های غیرمالی به عنوان معیار سودآوری در زمان رکود اقتصادی افزایش می‌یابد.

فرضیه دوازدهم: ارتباط بین دوره تبدیل حساب‌های دریافتی و نسبت فروش به دارایی‌های غیرمالی به عنوان معیار سودآوری در زمان رونق اقتصادی کاهش می‌یابد.

فرضیه سیزدهم: ارتباط بین دوره تبدیل موجودی‌ها و بازده دارایی‌ها به عنوان معیار سودآوری در زمان رکود اقتصادی افزایش می‌یابد.

فرضیه چهاردهم: ارتباط بین دوره تبدیل موجودی‌ها و بازده دارایی‌ها به عنوان معیار سودآوری در زمان رونق اقتصادی کاهش می‌یابد.

فرضیه پانزدهم: ارتباط بین دوره تبدیل موجودی‌ها و نسبت فروش به دارایی‌های غیرمالی به عنوان معیار سودآوری در زمان رکود اقتصادی افزایش می‌یابد.

فرضیه شانزدهم: ارتباط بین دوره تبدیل موجودی‌ها و نسبت فروش به دارایی‌های غیرمالی به عنوان معیار سودآوری در زمان رونق اقتصادی کاهش می‌یابد.

۱-۷. روش تحقیق

این تحقیق از لحاظ همبستگی و روش‌شناسی، از نوع شبه‌تجربی و در حوزه تحقیقات پس-رویدادی و اثباتی حسابداری قرار دارد. این تحقیق با استفاده از اطلاعات واقعی صورت می‌گیرد و چون می‌تواند در فرآیند استفاده از اطلاعات کاربرد داشته باشد، لذا نوعی تحقیق کاربردی محسوب می‌شود. روش پس‌رویدادی روشی است که در آن، تحقیق با استفاده از اطلاعات گذشته و مطالعه روابط گذشته متغیر وابسته و متغیرهای مستقل به بررسی روابط بین آن‌ها می‌پردازد. به عبارت دیگر روش پس‌رویدادی روشی است که از روی اطلاعات گذشته و از روی معلول، به یافتن علت احتمالی می‌پردازد.

۱-۷-۱. روش گردآوری داده‌ها